

บทที่ 3

ระเบียบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "บทบาทของครูต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร: ในเขตกรุงเทพมหานคร" เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยกำหนดวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้ มีขั้นตอนการศึกษาในการดำเนินงานวิจัย คือ

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ เอกสาร รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มครู ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้ศึกษาได้กำหนดรายละเอียดในการศึกษาไว้ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 4) การทดสอบเครื่องมือ
 - 5) การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 6) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การศึกษาบทบาทของครูต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร : ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้น ประชากรที่ผู้ศึกษาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาข้อมูลจากครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาถึงโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนประชากรครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด 13,167 คน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง โดยเลือกศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจากเขตบริหารการศึกษาทั้งหมด 50 เขต จำนวนโรงเรียน 431 โรง ประชากรครูทั้งหมด 13,167 คน โดยใช้วิธีจับสลาก (Simple Random Sampling) โดยเลือกจับสลากตามเขตชั้น (Zone) ที่ กทม.ได้แบ่งออกเป็น 3 ชั้นด้วยกัน คือ เขตชั้นใน เขตชั้นกลาง เขตชั้นนอก และกำหนดจำนวนเขตที่จะเป็นตัวอย่าง ชั้นใน 2 เขต ชั้นกลาง 3 เขต ชั้นนอก 2 เขต รวม 7 เขต ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก จับสลากเลือกเขตในแต่ละเขตชั้น (Zone) นั้น และสุ่มเลือกโรงเรียนโดยวิธีจับสลากจากโรงเรียนเป้าหมายทั้งหมด ในแต่ละเขต ทำการเก็บข้อมูลจากครูทั้งหมดในแต่ละโรงเรียนไปตามลำดับก่อนหลังจนครบจำนวน 130 ตัวอย่าง ใช้วิธีจับสลาก (Simple Random Sampling) โดยเลือกจับสลากทุกโรงเรียนเรียงลำดับจับก่อน-หลัง 130 ตัวอย่าง ในแต่ละเขตชั้น (Zone) รวม 3 เขตชั้น (Zone) เป็นจำนวนทั้งหมด 390 ตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 5 (0.05) ด้วยสูตร Taro Yamane (Yamane, 1973 : 725 ; อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธ์, 2540 : 51)

ตารางที่ 3.1

การแบ่งพื้นที่ทั้ง 50 เขตของ กทม. ออกเป็น 3 เขตชั้น (Zone)

เขตชั้น (Zone)	เขตในแต่ละชั้น
เขตชั้นใน มี 20 เขต	คลองเตย คลองสาน จตุจักร ดินแดง ดุสิต บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ บางคอแหลม บางซื่อ บางรัก ปทุมวัน ป้อมปราบฯ พญาไท พระนคร ยานนาวา ราชเทวี วัฒนา สัมพันธวงศ์ สาทร ห้วยขวาง
เขตชั้นกลาง มี 20 เขต	คันนายาว จอมทอง ดอนเมือง ธนบุรี บางกะปิ บางเขน บางแค บางนา บางพลัด บึงกุ่ม ประเวศ พระโขนง ภาษีเจริญ ราษฎร์บูรณะ ลาดพร้าว วังทองหลาง สวนหลวง สะพานสูง สายไหม หลักสี่
เขตชั้นนอก มี 10 เขต	คลองสามวา ทวีวัฒนา ทุ่งครุ บางขุนเทียน บางบอน มีนบุรี หนองแขม ลาดกระบัง หนองจอก ดลิ่งชัน

ตารางที่ 3.2
จำนวนโรงเรียนและจำนวนครูในแต่ละเขตพื้นที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ชั้น	เขต	ชื่อโรงเรียน	ครูทั้งหมด (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	เก็บได้ (คน)
เขตชั้นใน	คลองสาน	ร.ร.วัดสุทธาราม	45	45	38
		ร.ร.วัดทองเพลิง	50	50	33
	ราชเทวี	ร.ร.กิ่งเพชร	45	35	35
รวม			140	130	106
เขตชั้นกลาง	จอมทอง	ร.ร.วัดโพธิ์ทอง	37	37	24
	ภาษีเจริญ	ร.ร.วัดอ่างแก้ว	51	51	49
	ราชบุรีบูรณะ	ร.ร.รัตนจินระอุทิศ	52	42	39
รวม			140	130	112
เขตชั้นนอก	บางขุนเทียน	ร.ร.วัดห้วยกระบือ	31	31	31
		ร.ร.วัดแสงดำ	40	40	32
	ตลิ่งชัน	ร.ร.วัดชัยพฤกษ์มาลา	35	35	28
		ร.ร.ฉิมพลี	50	24	22
รวม			156	130	113
รวมทั้งหมด			436	390	331

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ที่ได้จัดทำขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและรวบรวมเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษาประกอบด้วยคำถาม 6 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ รายได้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมภายนอกประกอบด้วยคำถาม 15 ข้อ แบ่งกลุ่มคำถามออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมความทันสมัย การเลือกรับสื่อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศ ประกอบด้วยคำถาม 13 ข้อ แบ่งกลุ่มคำถามออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ เรื่องเพศศึกษา เรื่องจริยธรรมทางเพศ ด้านสาเหตุของปัญหา ด้านสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา ด้านการป้องกันปัญหา ด้านการแก้ไขปัญหา

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นตามทัศนคติของครู ที่มีต่อปัญหานักเรียนนิยมมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร ประกอบด้วยคำถาม 53 ข้อ แบ่งกลุ่มคำถามออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ เรื่องเพศศึกษา เรื่องจริยธรรมทางเพศ ด้านสาเหตุของปัญหา ด้านสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา ด้านการป้องกันปัญหา ด้านการแก้ไขปัญหา

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร

ด้านการป้องกัน ประกอบด้วยคำถามมีจำนวน 23 ข้อ แบ่งกลุ่มคำถามออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านร่วมคิด/ กำหนดนโยบาย ด้านร่วมวางแผนงาน ด้านร่วมจัดกิจกรรมและนันทนาการ ด้านร่วมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน ด้านร่วมสอนเกี่ยวกับจริยธรรมทางเพศ ด้านร่วมทำการกลั่นกรองสื่อ/การเลือกรับสื่อ

ด้านการแก้ไข ประกอบด้วยคำถามมีจำนวน 8 ข้อ แบ่งกลุ่มคำถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง ด้านเป็นผู้ส่งเสริมจริยธรรม ด้านเป็นผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือ ด้านเป็นผู้ประสานงาน

และเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอแนะความคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนนิยมมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

ในส่วนของข้อคำถามเชิงความคิดเห็น ใช้วิธีการ Rating Scale โดยให้คะแนนในข้อคำถามซึ่งมีคำตอบในลักษณะของมาตราส่วนประมาณการให้คะแนนดังนี้

ข้อคำตอบ 5 ระดับ ได้แก่

- เห็นด้วยมาก	ให้	5 คะแนน
- เห็นด้วยค่อนข้างมาก	ให้	4 คะแนน
- เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน
- เห็นด้วยค่อนข้างน้อย	ให้	2 คะแนน
- เห็นด้วยน้อย	ให้	1 คะแนน

ในส่วนของข้อคำถามการปฏิบัติ ใช้วิธีการ Rating Scale โดยให้คะแนนในข้อคำถามซึ่งมีคำตอบในลักษณะของมาตราส่วนประมาณการให้คะแนนดังนี้

ข้อคำตอบ 5 ระดับ ได้แก่

- ปฏิบัติมาก	ให้	5 คะแนน
- ปฏิบัติค่อนข้างมาก	ให้	4 คะแนน
- ปฏิบัติปานกลาง	ให้	3 คะแนน
- ปฏิบัติค่อนข้างน้อย	ให้	2 คะแนน
- ปฏิบัติน้อย	ให้	1 คะแนน

ส่วนเกณฑ์ของค่าเฉลี่ย จากคะแนนที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็นระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็นของครู ต่อปัญหา นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร และระดับการกระทำบอบช้ำของครูในการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับค่อนข้างมาก ระดับปานกลาง ระดับค่อนข้างน้อย ระดับน้อย โดยใช้เกณฑ์คำนวณจาก (ดวงใจ วัฒนปัญญา. 2546 : 36)

คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด

จำนวนชั้น

ดังนั้น ระดับของคะแนนเฉลี่ยจะมีชั้นของคะแนน คือ

1.00 – 1.80	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
1.81 – 2.60	หมายถึง	อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	อยู่ในระดับค่อนข้างมาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก

3.4 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทำการสร้างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยที่ผู้ศึกษาทดสอบ Pre-test หรือ ทดลองตรวจสอบความถูกต้อง และทดสอบความเข้าใจคำถามในแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขที่จะนำไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ศึกษาจริง

1. การตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงของคำถามในแบบสอบถามว่า สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดหรือวัดได้ตรงประเด็น อีกทั้งได้นำไปตรวจสอบเอกสารที่แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงจะได้นำแบบสอบถามไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม และมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความถูกต้องเที่ยงตรงยิ่งขึ้น ก่อนนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test)

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้ศึกษาจะนำแบบสอบถามไปทดสอบหาความเชื่อมั่น โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test) โดยที่ผู้ศึกษาจะทดสอบแบบสอบถามกับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดกำแพง จำนวน 25 คน เนื่องจากมีคุณสมบัติที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

ผู้ศึกษานำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมถึงเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test) กับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดกำแพง จำนวน 25 คน และนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่นทางสถิติ

การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยอาศัยการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้น จากครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดกำแพง จำนวน 25 ชุด

ขั้นตอนที่ 1 ออกแบบสอบถามตามแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ได้ 5 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป แบบวัดพฤติกรรมความทันสมัย แบบวัดเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศ แบบวัดเกี่ยวกับทัศนคติของครูที่มีต่อปัญหา และสุดท้าย คือ แบบวัดเกี่ยวกับบทบาทของครูต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร

ขั้นตอนที่ 2 แก้ไขคำถามบางข้อ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนทำ Pre-test

ขั้นตอนที่ 3 ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ได้คืนกลับมา 24 ชุด

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

แบบวัดพฤติกรรมความทันสมัย แบ่งเป็น

- การบริโภคสินค้า ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8162
- การเลือกรับสื่อ ได้ค่าความเชื่อมั่น = .6220

แบบวัดเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศ แบ่งเป็น

- เรื่องเพศศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8103
- เรื่องจริยธรรมทางเพศ ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8484

แบบวัดเกี่ยวกับทัศนคติของครูที่มีต่อปัญหา แบ่งเป็น

- เรื่องเพศศึกษา	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8692
- สถานการณ์เรื่องเพศ	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8739
- สาเหตุของปัญหา	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .6921
- การป้องกันปัญหา	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8453
- การแก้ไขปัญหา	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8930

แบบวัดเกี่ยวกับบทบาทของครูต่อกรณีมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนมี

เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร แบ่งเป็น

ด้านการป้องกันปัญหา

- ร่วมคิด/ กำหนดนโยบาย	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8593
- ร่วมวางแผนงาน	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .9104
- ร่วมจัดกิจกรรม	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8573
- ร่วมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8441
- ร่วมสอนจริยธรรมทางเพศ	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .7728
- ร่วมสอนในการเลือกรับสื่อ	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .9404

ด้านการแก้ไขปัญหา

- เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8868
- เป็นผู้ส่งเสริมจริยธรรม	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .9115
- เป็นผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือ	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8606
- เป็นผู้ประสานงาน	ได้ค่าความเชื่อมั่น = .8379

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขคำถามอีกครั้ง จนได้แบบวัดที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในแบบสอบถามจริง เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้วิธีการจัดส่งแบบสอบถามและเก็บด้วยตนเอง และใช้แบบสอบถามซึ่งมีคำถามเหมือนกันหมดกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทุกคนมีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือจากคณบดี คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มประชากรที่ศึกษา เพื่อขอความร่วมมือให้ครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอกข้อมูลตามแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มประชากรที่ศึกษา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 390 ฉบับ
3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น ตั้งแต่เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2547
4. เก็บแบบสอบถามได้ จำนวนทั้งสิ้น 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.87

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยให้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science) มีขั้นตอน คือ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาลงรหัส ตรวจสอบความถูกต้องในการลงรหัส จัดทำข้อมูลโดยการป้อนข้อมูลเข้าสู่โปรแกรม และดำเนินการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. การใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อบทบาทของครูต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)